

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський національний університет імені і. І. Мечникова
Економіко-правовий факультет

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Методичні рекомендації
до вивчення навчальної дисципліни
для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня
денної (вечірньої) форми навчання
спеціальності 081 Право

Одеса

2021

Рекомендовано до друку:
Вченою Радою
економіко-правового факультету,
(Протокол № 2 від «6» вересня 2021 р.)

Рецензенти:

Білик Павло Петрович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного та господарського права.

Чуваков Олег Анатолійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри кримінального права, кримінального процесу та криміналістики.

Миколенко О.І., Баламуш М.А., Добровольська Н.В.

Актуальні проблеми сучасного адміністративного процесу: *методичні вказівки (рекомендації) до вивчення навчальної дисципліни для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» денного (вечірнього) відділення.* Одеса: ОНУ ім. І.І. Мечникова, 2021. 52 с.

ЗМІСТ

№	Назва рубрики	Сторінка
1	Пояснювальна записка	4
2	Тематичний план навчальної дисципліни	7
3	Зміст лекцій, плани семінарських і практичних занять, завдання для самостійної роботи	8
4	Контрольні питання з навчальної дисципліни	36
5	Список рекомендованих джерел до вивчення навчальної дисципліни	44
6	Методи навчання та система контролю знань	51
7	Розподіл балів, які отримують аспіранти	52

Пояснювальна записка

Метою викладання навчальної дисципліни «Актуальні проблеми сучасного адміністративного права» є формування системи теоретичних і практичних знань в сфері адміністративного права; підготовка до наукової діяльності висококваліфікованих фахівців-правознавців.

Вивчення даного курсу спрямоване на надання майбутнім науковцям-юристам комплексу теоретичних знань, умінь і навичок, які необхідні для виконання ними наукової діяльності на професійному рівні; на усвідомлення аспірантами значення ідей, концепцій, вчень і термінології з адміністративного права для розвитку адміністративного законодавства та правозастосовної діяльності; на засвоєння теоретичних положень адміністративно-правової науки і практики публічної управлінської діяльності, що дозволить майбутнім науковцям-юристам гармонічно поєднувати у своїй професійній діяльності теоретичні знання та практичний досвід.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Актуальні проблеми сучасного адміністративного права» є:

- вивчення теорії адміністративного права;
- надання аспірантам знань про доктринальні і нормативні основи сучасного адміністративного права України, про його зміст та структуру;
- набуття вмінь щодо аналізу думок провідних науковців в сфері адміністративного права та практики застосування адміністративного законодавства.
- сприяння розвитку у аспірантів наукового мислення;
- засвоєння аспірантами юридичної лексики і термінології;
- формування уявлень про сучасні школи адміністративного права.

Досконале вивчення дисципліни дозволить сформувати у аспіранта загальне уявлення про адміністративно-правову науку, запобігти помилкам при здійсненні науково-дослідної роботи та успішно вирішувати наукові завдання.

Міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни: адміністративне судочинство, міжнародне митне право, митне та міграційне право.

Предмет навчальної дисципліни – актуальні питання окремих інститутів адміністративного права.

Вимоги до знань і умінь:

Здобувачі повинні:

знати:

- праці провідних вчених з адміністративного права;
- категорії адміністративного права (чітко орієнтуючись в термінології, що застаріла, та термінології, яка є новою в категоріальному апараті адміністративного права);
- доктринальні і нормативні основи адміністративного права;
- проблематику інститутів Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права);
- проблематику інститутів Особливої частини адміністративного права (Особливого адміністративного права);
- проблематику інститутів Спеціальної частини адміністративного права (Спеціального адміністративного права);

вміти:

- здійснювати науково-дослідну роботу по темах адміністративно-правового циклу;
- аналізувати розрізнені думки, ідеї і концепції, які представлені в юридичній літературі з адміністративного права;
- критично аналізувати зміст законів та інших нормативно-правових актів, які регулюють адміністративні правовідносини;
- тлумачити адміністративно-правові норми й роз'яснювати вимоги законів та інших нормативно-правових актів у сфері правового регулювання адміністративних правовідносин;

- застосовувати норми адміністративного права;
- вирішувати конкретні життєві ситуації на базі теоретичних знань.

Слід пам'ятати, що адміністративне законодавство України дуже мобільне і часто змінюється у зв'язку з активним законодавчим процесом. Тому потрібно регулярно слідкувати за змінами у законодавстві, повсякденно аналізувати спеціальну літературу та періодику.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ /п	НАЗВА ТЕМИ	Види занять, години			
		у тому числі			
		Всього	Лекції	Практич.	СРС
Змістовний модуль 1. ДОКТРИНАЛЬНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ					
1	Наука адміністративного права: історія, сучасний стан та перспективи розвитку	13	2	1	10
2	Цикл адміністративно-правових дисциплін і педагогічна діяльність у вищих навчальних закладах	13	2	1	10
3	Концепції адміністративного права і процесу	14	2	2	10
	<i>Всього за змістовним модулем 1</i>	40	6	4	30
Змістовний модуль 2. НОРМАТИВНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ					
4	Адміністративно-правове регулювання: елементи змісту та механізм	10	2	2	6
5	Адміністративне законодавство	10	2	2	6
	<i>Всього за змістовним модулем 2</i>	20	4	4	12
Змістовний модуль 3. ЗАГАЛЬНЕ ТА ОСОБЛИВЕ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО					
6	Актуальні проблеми інститутів Загального адміністративного права	10	2	2	6
7	Актуальні проблеми інститутів Особливого адміністративного права	10	2	2	6
8	Адміністративно-деліктне право	10	2	2	6
	<i>Всього за змістовним модулем 3</i>	30	6	6	18
	Форма контролю	залік			
	Разом	90	16	14	60

ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ, ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ДОКТРИНАЛЬНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.

ТЕМА 1. НАУКА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА: ІСТОРІЯ, СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.

Лекція

Історія формування і розвитку адміністративного права. Сучасні школи адміністративного права та їх представники. Об'єкт і предмет науки адміністративного права. Категоріальний апарат адміністративного права. Особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права. Реформа адміністративного права України : поняття, напрями і результат.

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Історія формування і розвитку адміністративного права.
2. Сучасні школи адміністративного права та їх представники.
3. Об'єкт і предмет науки адміністративного права.
4. Категоріальний апарат адміністративного права.
5. Особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права.
6. Реформа адміністративного права України: поняття, напрями і результат.

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Що вивчає наука адміністративного права і процесу?
2. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення предмету адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?

3. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення методу адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?

4. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення системи адміністративного права? В яких працях це висвітлено?

5. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративно-деліктного права? В яких працях це висвітлено?

6. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративного процесу? В яких працях це висвітлено?

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Авер'янов В. Б. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії. *Право України*. 2003. № 5. С. 117-122.

2. Гриценко І.С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права: монографія. Київ: Вид-во Київськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2007. 335 с.

3. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / Шемшученко Ю.С., Авер'янов В.Б., Андрійко О.Ф., Кресіна І.О. Нагребельний В.П. та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Вид-во «Юрид. думка», 2010. 496 с.

4. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.

5. Мельник Р.С. Сучасна адміністративно-правова доктрина та управлінська термінологія: як узгодити їх між собою? *Юридична Україна*. 2010. № 5. С. 40-44.

6. Миколенко О. І. Деякі аспекти реформування освіти в Україні: особисті цілі та колективні вигоди. *Правова держава*. 2017. № 28. С. 21-30.

7. Миколенко О.І. Категоріальний апарат науки адміністративного процедурного права. *Право і суспільство*. 2010. № 3. С. 96-100.

8. Миколенко О.І. Методи та функції науки адміністративного процедурно-

процесуального права. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 1. С. 148-150.

9. Миколенко О.І. Поняття та місце науки адміністративного процедурно-процесуального права в системі юридичної науки. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2008. № 4. С. 163-166.

10. Миколенко О.І. Проблеми розвитку науки адміністративного права і процесу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 3. С. 114-117.

11. Миколенко О.І. Наступництво в науці адміністративного права // Питання адміністративного права. Книга 1. / відп. за вип. Н.Б. Писаренко. Харків: Право, 2017. С. 48- 55.

12. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.

13. Миколенко О.І. Щодо доцільності використання в науці адміністративного права та в законодавстві України терміну «управлінські послуги». *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки*. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2005. Випуск 30. С. 292-296.

14. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2018. 420 с.

15. Ремесник Т.С., Єщенко М.Г. Сучасні проблеми адміністративного права в Україні. *Право та державне управління*. 2019 р., № 1 (34) том 1. С. 61-64.

16. Коваленко Л.П. Деякі проблеми адміністративного права як галузі права. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу: тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 черв. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. адмін. права і процесу ф-ту № 3*. Харків, 2017. С. 41–44.

ТЕМА 2. ЦИКЛ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ДИСЦИПЛІН І ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Лекція

Сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання. Проблеми викладання Особливої частини адміністративного права: минуле та сучасність. Професійна орієнтація Спеціальної частини адміністративного права.

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах.
2. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання.
3. Проблеми викладання Особливої частини адміністративного права: минуле та сучасність.
4. Професійна орієнтація Спеціальної частини адміністративного права.

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Дайте визначення адміністративного права як навчальної дисципліни.
2. Яке співвідношення науки адміністративного права та адміністративного права як навчальної дисципліни?
3. В чому полягає проблема викладання адміністративного права і процесу на сучасному етапі державотворення?
4. Які проблеми викладання Загальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
5. Які проблеми викладання Особливої частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

6. Які проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

7. Які шляхи вирішення існуючих проблем з викладанням адміністративного права і процесу Ви бачите?

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХ століття): монографія / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.

2. Гриценко І.С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права: монографія. Київ: Вид-во Київськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2007. 335 с.

3. Курінний Є.В. Предмет і об'єкт адміністративного права України: монографія. Д.: Юрид. акад. МВС України, 2004. 340 с.

4. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.

5. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.

6. Мельник Р.С. Система вітчизняного адміністративного права та євроінтеграція України: до питання пошуку взаємозв'язку. *Право України*. 2010. № 8. С. 116-122.

7. Мельник Р.С. Система особливої частини адміністративного права України: якій їй бути сьогодні? *Юридична Україна*. 2008. № 2. С. 23-27.

8. Мельник Р.С. Яким бути циклу адміністративно-правових дисциплін у юридичному навчальному закладі? *Вісник Нац. ун-ту внутр. справ*. 2004. Вип. 27. С. 309-402.

9. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / Н.О. Армаш, Є.В. Додін, Д.В. Журавльов і ін.; за заг. ред. С.В. Петкова. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 384 с.

10. Миколенко О. І. Деякі аспекти реформування освіти в Україні: особисті цілі та колективні вигоди. *Правова держава*. 2017. № 28. С. 21-30.

11. Миколенко О. І. Деякі аспекти організації наукової діяльності у вищих навчальних закладах юридичної спрямованості. *Правова держава*. 2017. № 25. С. 72-77.

ТЕМА 3. КОНЦЕПЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

Лекція

Управлінська концепція адміністративного права та її представники. Сервісна концепція адміністративного права та її представники. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури. Юрисдикційна концепція адміністративного процесу. Судова концепція адміністративного процесу. Адміністративний процес у широкому розумінні.

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Управлінська концепція адміністративного права та її представники.
2. Сервісна концепція адміністративного права та її представники.
3. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники.
4. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури.
5. Юрисдикційна концепція адміністративного процесу.
6. Судова концепція адміністративного процесу.
7. Адміністративний процес у широкому розумінні.

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Назвіть недоліки чи переваги управлінської концепції адміністративного права.

2. Назвіть недоліки чи переваги сервісної концепції адміністративного права.
3. Назвіть недоліки чи переваги полі структурної концепції адміністративного права.
4. Назвіть недоліки чи переваги юрисдикційної концепції адміністративного процесу.
5. Назвіть недоліки чи переваги судової концепції адміністративного процесу.
6. Назвіть недоліки чи переваги широкого розуміння адміністративного процесу.
7. Як, на Вашу думку, співвідносяться адміністративний процес і адміністративна процедура? Обґрунтуйте свою відповідь.

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Адміністративне судочинство України: теорія та практика: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О.М. Нечитайла. Київ: ВАІТЕ, 2015. 288 с.
2. Ківалов С.В., Картузова І.О., Осадчий А.О. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина: підручник. Одеса: Фенікс, 2014. 342 с.
3. Кузьменко О.В. Логіко-методологічні засади детермінації адміністративної процедури. *Право України*. 2005. № 1. С. 29-32.
4. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія. Київ: Атіка, 2005. 352 с.
5. Кузьменко О.В., Гуржій Т.О. Адміністративно-процесуальне право України: підручник; за заг. ред. О.В. Кузьменко. Київ: Атака, 2007. 416 с.
6. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
7. Миколенко О.І. Адміністративне судочинство в структурі адміністративного процесу. *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки*. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. Випуск 33. С. 188-191.

8. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навчальний посібник. Київ: Старий світ, 2006. 576с.

9. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина: навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2003. 367с.

10. Тимошук В.П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України. Київ: Факт, 2003. 496 с.

11. Маслова А. Концепція людиноцентризму в адміністративному праві: передумови виникнення, зміст та нормативна основа. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ*. August 2020. С. 118-128.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЮ 1

1. Історія формування і розвитку адміністративного права.
2. Назвіть сучасні школи адміністративного права та їх представників.
3. Що таке об'єкт і предмет науки адміністративного права.
4. Що таке категоріальний апарат адміністративного права.
5. Охарактеризуйте особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права.
6. Реформа адміністративного права України: поняття, напрями і результат.
7. Що вивчає наука адміністративного права і процесу?
8. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення предмету адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?
9. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення методу адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?
10. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення системи адміністративного права? В яких працях це висвітлено?
11. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративно-деліктного права? В яких працях це висвітлено?

12. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративного процесу? В яких працях це висвітлено?

13. Що таке сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах.

14. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання.

15. Назвіть сучасні проблеми викладання Особливої частини адміністративного права.

16. Назвіть сучасні проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права.

17. Дайте визначення адміністративного права як навчальної дисципліни.

18. Яке співвідношення науки адміністративного права та адміністративного права як навчальної дисципліни?

19. В чому полягає проблема викладання адміністративного права і процесу на сучасному етапі державотворення?

20. Які проблеми викладання Загальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

21. Які проблеми викладання Особливої частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

22. Які проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?

23. Які шляхи вирішення існуючих проблем з викладанням адміністративного права і процесу Ви бачите?

24. Що таке управлінська концепція адміністративного права та кого слід відносити до її представників?

25. Сервісна концепція адміністративного права та її представники.

26. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники.

27. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури.
28. Що таке юрисдикційна концепція адміністративного процесу?
29. Що таке судова концепція адміністративного процесу?
30. Що таке адміністративний процес у широкому розумінні?
31. Назвіть недоліки чи переваги управлінської концепції адміністративного права.
32. Назвіть недоліки чи переваги сервісної концепції адміністративного права.
33. Назвіть недоліки чи переваги полі структурної концепції адміністративного права.
34. Назвіть недоліки чи переваги юрисдикційної концепції адміністративного процесу.
35. Назвіть недоліки чи переваги судової концепції адміністративного процесу.
36. Назвіть недоліки чи переваги широкого розуміння адміністративного процесу.
37. Як співвідносяться адміністративний процес і адміністративна процедура?

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. НОРМАТИВНІ ОСНОВИ СУЧАСНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

ТЕМА 4. АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ: ЕЛЕМЕНТИ ЗМІСТУ ТА МЕХАНІЗМ

Лекція

Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права.
2. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі.
3. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання.
4. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права.
5. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Які елементи включає в себе адміністративно-правове регулювання?
2. Як співвідносяться між собою категорії «адміністративно-правовий режим» і «адміністративно-правове регулювання»?

3. Що таке механізм адміністративно-правового регулювання?
4. Чи існують відмінності між методом державного управління і методом адміністративно-правового регулювання?
5. Які способи адміністративно-правового регулювання можна виділити окрім традиційних (припис, заборона і дозвіл)?
6. Яке місце в системі права України займають наступні утворення – «адміністративно-деліктне право», «адміністративно-процесуальне право» та «поліцейське право»?

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Авер'янов В.Б., Лук'янець Б.Д. Хорощак Н.В. Актуальні питання правового регулювання адміністративної відповідальності. *Часопис Київського університету права*. 2003. № 1. С. 19-24.
2. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХ століття): монографія / В.В. Галунько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галунька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.
3. Адміністративне судочинство України: теорія та практика: монографія / кол. авт.; за заг. ред. О.М. Нечитайла. Київ: ВАІТЕ, 2015. 288 с.
4. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія. Київ: Атіка, 2005. 352 с.
5. Курінний Є. В. Предмет і об'єкт адміністративного права України: монографія. Д.: Юрид. акад. МВС України, 2004. 340 с.
6. Миколенко А.И. Место административно-процессуального права в системе права Украины. *Правова держава*. 2002. № 4. С. 171-174.
7. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
8. Гаджиєва Ш.Н. Кодифікація вітчизняного адміністративного законодавства: поняття, особливості, основні етапи. *Право і суспільство*. № 1. 2014. С. 113-118.
9. Сарibaєва Г.М. Систематизація адміністративного законодавства України:

проблеми визначення. *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 6(15), 2016. С. 135-138.

ТЕМА 5. АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Лекція

Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття та співвідношення. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства. Викладання у ЗВО адміністративного права та адміністративного законодавства – сучасна проблема викладання правових дисциплін у вузах. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.

Види систематизації адміністративного законодавства. Сучасні критерії систематизації адміністративного законодавства та перспективи їх вдосконалення. Кодекси як результат кодифікації адміністративно-правових норм (КУпАП, КАС України, МК України і ін.). Перспективне адміністративне законодавство.

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття та співвідношення.
2. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства.
3. Вплив адміністративного законодавства на процес викладання циклу адміністративно-правових дисциплін.
4. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.
5. Види систематизації адміністративного законодавства та сучасні критерії

систематизації законодавства. Перспективи вдосконалення критеріїв систематизації адміністративного законодавства.

6. Кодифікація матеріальних і процесуальних (процедурних) норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.

7. Кодекси України як джерело адміністративного права. Загальна характеристика КУпАП, КАСУ, МК України і ін.

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Чи є судові рішення джерелами адміністративного права?
2. Як впливають один на одного наукові знання про адміністративне право і адміністративне законодавство?
3. Що слід викладати у ЗВО – положення адміністративного законодавства чи досягнення науки адміністративного права? Обґрунтуйте свою позицію.
4. Законодавча техніка та якість адміністративно-правових норм (проблема сьогодення).
5. Які особливості притаманні сучасному адміністративному законодавству?
6. Охарактеризуйте сучасне адміністративне законодавство з позицій його відповідності чи невідповідності наступним властивостям - динамічність, розпорошеність, існування прогалін, неузгодженість та суперечливість.
7. Чим відрізняється сучасне адміністративне законодавство від радянського адміністративного законодавства?
8. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань публічної служби? Дайте свою оцінку якості такої роботи.
9. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань адміністративної відповідальності? Які положення, на Вашу думку, повинен закріплювати кодифікаційний акт у окресленій сфері?

10. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань надання адміністративних послуг? Чи потрібна у зазначеній сфері суспільних відносин розробка кодифікаційного акту?

11. Що таке Адміністративний кодекс України? Яка кодифікаційна робота велася з цього приводу?

12. Які сфери адміністративно-правового регулювання, на Вашу думку, потребують кодифікації? Обґрунтуйте свою позицію.

Джерела, рекомендовані до заняття:

Спеціальна література

1. Авер'янов В.Б., Андрійко О.Ф., Лук'янець Д.М., Коваленко В.Л. і ін. Актуальні проблеми систематизації адміністративного законодавства України. *Правова держава: Щорічник наук.пр.* 2003. Вип. 14. С. 235-245.

2. Вовк Ю. Проблема кодифікації адміністративного законодавства України: історичний досвід. *Право України.* 2003. № 12. С. 120-122.

3. Константи́й О.В. Джерела адміністративного права України: монографія. Київ: Українське агентство інформації та друку «Рада», 2005. 120с.

4. Константи́й О.В. Рішення Конституційного Суду України як джерело адміністративного права. *Проблеми законності: респ. міжвідом. наук. зб.* Харків: Нац. юрид. академія України, 1999. Вип. № 37. С. 82-85.

5. Лук'янець Д.М. Нормативні конструкції як основа кодифікації в адміністративному праві. *Правова держава: Щорічник наук.пр.* 2003. Вип. 14. С. 263-266.

6. Мельник Р.С. Щодо розуміння змісту категорії «система адміністративного законодавства». *Вісник Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ.* 2008. № 42. С. 179-187.

7. Миколенко О.І. Адаптація законодавства України до законодавства європейського союзу як соціально-правове явище. *Правова держава.* 2016. № 22. С. 151-156.

8. Миколенко О.І. Адміністративні процедури: проблеми визначення змісту та систематизації законодавства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2006. № 3. С. 102-105.
9. Миколенко О.І. Концептуальні підходи щодо кодифікації законодавства про адміністративну відповідальність. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2006. Том 9 (Вип. 10). С. 96-104.
10. Миколенко О.І. Систематизація адміністративно-процесуального законодавства. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2005. № 3. С. 119-122.
11. Мойсак С.М. Акты управления в системе источников административного права Украины: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 – теория управления; административное право и процесс; финансовое право; информационное право. Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2011. 275 с.
12. Муравйов В. Гармонізація законодавства як феномен європейської інтеграції. *Український правовий часопис*. Вип.2 (7). березень 2003. С. 3-24.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЮ 2

1. Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права.
2. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі.
3. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання.
4. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права.
5. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.
6. Які елементи включає в себе адміністративно-правове регулювання?

7. Як співвідносяться між собою категорії «адміністративно-правовий режим» і «адміністративно-правове регулювання»?
8. Що таке механізм адміністративно-правового регулювання?
9. Чи існують відмінності між методом державного управління і методом адміністративно-правового регулювання?
10. Які способи адміністративно-правового регулювання можна виділити окрім традиційних (припис, заборона і дозвіл)?
11. Яке місце в системі права України займають наступні утворення – «адміністративно-деліктне право», «адміністративно-процесуальне право» та «поліцейське право»?
12. Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття і співвідношення.
13. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства.
14. Вплив адміністративного законодавства на процес викладання циклу адміністративно-правових дисциплін.
15. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.
16. Чи є судові рішення джерелами адміністративного права?
17. Як впливають один на одного наукові знання про адміністративне право і адміністративне законодавство?
18. Що слід викладати у ЗВО – положення адміністративного законодавства чи досягнення науки адміністративного права? Обґрунтуйте свою позицію.
19. Законодавча техніка та якість адміністративно-правових норм (проблема сьогодення).
20. Які особливості притаманні сучасному адміністративному законодавству?

21. Назвіть види систематизації адміністративного законодавства.
22. Сучасні критерії систематизації адміністративного законодавства та перспективи їх вдосконалення.
23. Кодифікація матеріальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.
24. Кодифікація процедурних і процесуальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.
25. Кодекс України про адміністративні правопорушення як кодифікований акт з питань притягнення осіб до адміністративної відповідальності.
26. Кодекс адміністративного судочинства України як кодифікований акт з питань вирішення публічних спорів в адміністративних судах.
27. Митний кодекс України як джерело адміністративного права.
28. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань публічної служби? Дайте свою оцінку якості такої роботи.
29. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань адміністративної відповідальності? Які положення повинен закріплювати кодифікаційний акт у окресленій сфері?
30. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань надання адміністративних послуг? Чи потрібна у зазначеній сфері суспільних відносин розробка кодифікаційного акту?
31. Що таке Адміністративний кодекс України? Яка кодифікаційна робота велася з цього приводу?
32. Які сфери адміністративно-правового регулювання сьогодні потребують кодифікації?

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ЗАГАЛЬНА ТА ОСОБЛИВА ЧАСТИНИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА (ЗАГАЛЬНЕ ТА ОСОБЛИВЕ АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО)

ТЕМА 6. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУТІВ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА (ЗАГАЛЬНОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА).

Лекція

Інститути Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права). Суб'єкти адміністративного права в сучасних умовах державотворення. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Інститути Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права).
2. Інститут державної служби в сучасних умовах державотворення.
3. Інститут дотримання дисципліни і законності в сучасних умовах державотворення.
4. Інститут суб'єктів адміністративного права в сучасних умовах державотворення.
5. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації.
6. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації.

7. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Які інститути Загальної частини адміністративного права виділялися традиційно в навчальній літературі до початку ХХІ століття?

2. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Загальної частини адміністративного права.

3. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут адміністративно-правового забезпечення реалізації прав і свобод?

4. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут державного управління?

5. Як співвідносяться між собою поняття «інститут державної служби» і «інститут публічної служби»?

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.

2. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / В.Б. Авер'янов, М.А. Бояринцева, І.А. Кресіна та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Наук. думка, 2007. 588 с.

3. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.

4. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХ століття): монографія / В. В. Галуцько, В. І. Олефір, М. П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.

5. Курінний Є. В. Предмет і об'єкт адміністративного права України: монографія. Д.: Юрид. акад. МВС України, 2004. 340 с.

6. Ківалов С.В., Картузова І.О., Осадчий А.О. Курс адміністративного

процесуального права України. Загальна частина: підручник. Одеса: Фенікс, 2014. 342 с.

7. Панова Н. Новітні положення Закону України «Про державну службу» 2015 р. *Підприємство, господарство і право*. 2017. №12. С. 178-182.

8. Миколенко О.І. Поняття «державне управління» і «публічне адміністрування» в категоріальному апараті адміністративного права. *Правова держава*. 2018. № 30. С. 101-107.

9. Мельник Р.С. Новели сучасної концепції українського адміністративного права. *LEX PORTUS*. № 5 (7)'2017. С. 5-16.

ТЕМА 7. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНСТИТУТІВ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА (ОСОБЛИВОГО АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА).

Лекція

Інститути Особливої частини адміністративного права. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення.

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Інститути Особливої частини адміністративного права.
2. Сучасні тенденції щодо перегляду інститутів Особливої частини адміністративного права.
3. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління у сфері економіки.
4. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління соціально-

культурною сферою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління соціально-культурною сферою.

5. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління адміністративно-політичною сферою.

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Які інститути Особливої частини адміністративного права виділяли традиційно в навчальній літературі до початку ХХІ століття?

2. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Особливої частини адміністративного права.

3. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління обороною?

4. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління національною безпекою?

5. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління юстицією?

6. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління освітою?

7. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління наукою?

Джерела, рекомендовані до заняття:

1. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.

2. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХ століття): монографія / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.; за заг. ред.

В.В. Галуцька. Херсон: ХЮІ ХНУВС, 2010. 376 с.

3. Адміністративне право України: підручник / В.Б. Авер'янов, Є.В. Додін, І.М. Пахомов, Л.Р. Біла; за заг. ред. С.В. Ківалова. Одеса: Юридична література, 2003. 896 с.

4. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін.; за ред. В.В. Коваленка. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 864 с.

5. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.

6. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник у 2-х томах. Т. 1: Загальна частина / В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Ю.П. Битяк, І.П. Голосниченко, Р.А. Калюжний та ін.; відповід. ред. В.Б. Авер'янов. Київ: Юридична думка, 2004. 584 с.

ТЕМА 8. АДМІНІСТРАТИВНО-ДЕЛІКТНЕ ПРАВО.

Лекція

Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права : історія, сьогодення і перспективи розвитку. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права : історія, сьогодення і перспективи розвитку. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності : поняття, види та шляхи реформування.

Семінар

I. Розгляд теоретичних питань:

1. Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України.

2. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

3. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

4. Проведення в справах про адміністративні правопорушення: поняття, стадії, процесуальні документи.

5. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності: поняття, види та шляхи реформування.

II. Перевірка знань у формі тестування.

Завдання для самостійної роботи

1. Що таке вчення про склад адміністративного проступку і які проблеми сьогодні існують у цій сфері?

2. Що таке адміністративний проступок і як він співвідноситься з кримінальним проступком та злочином?

3. Які види юридичної відповідальності регулюються нормами адміністративного права і чому так сталося?

4. Які органи (посадові особи) вправі розглядати справи про адміністративні правопорушення? Які шляхи Ви бачите для спрощення розгалуженої системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності?

5. Запропонуйте власні аргументи щодо спрощення чи ускладнення порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності? Адже спрощення такої процедури може привести до накладення адміністративних стягнень без доказової бази, а ускладнення – до затягування процедури.

Джерела, рекомендовані до заняття:

Спеціальна література

1. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.

2. Колпаков В.К. Адміністративно-деліктний правовий феномен: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2004. 528 с.

3. Лук'янець Д. М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: монографія. Суми: Університетська книга, 2006. 367 с.

4. Лук'янець Д.М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми право реалізації: дис. ...д-ра. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2007. 410 с.

5. Миколенко О.І. Адміністративний процес та адміністративна відповідальність в Україні: навчальний посібник. Харків: Одиссей, 2010. 368 с.

6. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.

7. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2018. 420 с.

8. Миколенко О. М. Адміністративно-деліктне право України: проблеми сьогодення та перспективи розвитку. *Правова держава*. 2017. № 27. С. 55-59.

9. Миколенко О.М. Об'єкт адміністративно-деліктних правовідносин в доктрині адміністративного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2018. Вип. 31. С. 52-54.

10. Миколенко А.Н. Метод правового регулювання и функции административно-деликтного права. *Leges si Viata*. 2018. № 5/2 (317). С. 129-134.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВНОГО МОДУЛЮ 3

1. Охарактеризуйте інститути Загальної частини адміністративного права (Загального адміністративного права).

2. Інститут державної служби в сучасних умовах державотворення.

3. Інститут дотримання дисципліни і законності в сучасних умовах державотворення.

4. Інститут суб'єктів адміністративного права в сучасних умовах

державотворення.

5. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації.

6. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації.

7. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

8. Які інститути Загальної частини адміністративного права виділяли традиційно в навчальній літературі до початку ХХІ століття?

9. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Загальної частини адміністративного права.

10. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут адміністративно-правового забезпечення реалізації прав і свобод?

11. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут державного управління?

12. Як співвідносяться між собою поняття «інститут державної служби» і «інститут публічної служби»?

13. Інститути Особливої частини адміністративного права.

14. Сучасні тенденції щодо перегляду інститутів Особливої частини адміністративного права.

15. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління у сфері економіки.

16. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління соціально-культурною сферою.

17. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення. Особливості

адміністративно-правових режимів та стилів управління адміністративно-політичною сферою.

18. Які інститути Особливої частини адміністративного права виділяти традиційно в навчальній літературі до початку XXI століття?

19. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Особливої частини адміністративного права.

20. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління обороною?

21. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління національною безпекою?

22. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління юстицією?

23. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління освітою?

24. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління наукою?

25. Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України.

26. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

27. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

28. Провадження в справах про адміністративні правопорушення: поняття, стадії, процесуальні документи.

29. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності: поняття, види та шляхи реформування.

30. Що таке вчення про склад адміністративного проступку і які проблеми сьогодні існують у цій сфері?

31. Що таке адміністративний проступок і як він співвідноситься з кримінальним проступком та злочином?

32. Які види юридичної відповідальності регулюються нормами адміністративного права і чому так сталося?

33. Які органи (посадові особи) вправі розглядати справи про адміністративні правопорушення? Які шляхи Ви бачите для спрощення розгалуженої системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності?

34. Запропонуйте власні аргументи щодо спрощення чи ускладнення порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності? Адже спрощення такої процедури може привести до накладення адміністративних стягнень без доказової бази, а ускладнення – до затягування процедури.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Історія формування і розвитку адміністративного права.
2. Назвіть сучасні школи адміністративного права та їх представників.
3. Що таке об'єкт і предмет науки адміністративного права.
4. Що таке категоріальний апарат адміністративного права.
5. Охарактеризуйте особливості використання методів наукового пізнання в науці адміністративного права.
6. Реформа адміністративного права України: поняття, напрями і результат.
7. Що вивчає наука адміністративного права і процесу?
8. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення предмету адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?
9. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення методу адміністративно-правового регулювання? В яких працях це висвітлено?
10. Які вчені досліджували і досліджують проблеми щодо визначення системи адміністративного права? В яких працях це висвітлено?
11. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративно-деліктного права? В яких працях це висвітлено?
12. Які вчені досліджували і досліджують проблеми адміністративного процесу? В яких працях це висвітлено?
13. Що таке сучасна наукова доктрина адміністративного права та її вплив на викладання адміністративно-правових дисциплін у вищих навчальних закладах.
14. Сучасні підходи до структури адміністративного права та її відображення у сучасних навчальних планах вищих навчальних закладів. Загальна частина адміністративного права та методики її викладання.
15. Назвіть сучасні проблеми викладання Особливої частини адміністративного права.
16. Назвіть сучасні проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права.

17. Дайте визначення адміністративного права як навчальної дисципліни.
18. Яке співвідношення науки адміністративного права та адміністративного права як навчальної дисципліни?
19. В чому полягає проблема викладання адміністративного права і процесу на сучасному етапі державотворення?
20. Які проблеми викладання Загальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
21. Які проблеми викладання Особливої частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
22. Які проблеми викладання Спеціальної частини адміністративного права сьогодні існують у ЗВО України?
23. Які шляхи вирішення існуючих проблем з викладанням адміністративного права і процесу Ви бачите?
24. Що таке управлінська концепція адміністративного права та кого слід відносити до її представників?
25. Сервісна концепція адміністративного права та її представники.
26. Поліструктурна концепція адміністративного права та її представники.
27. Загальна характеристика концепцій співвідношення адміністративного процесу і адміністративної процедури.
28. Що таке юрисдикційна концепція адміністративного процесу?
29. Що таке судова концепція адміністративного процесу?
30. Що таке адміністративний процес у широкому розумінні?
31. Назвіть недоліки чи переваги управлінської концепції адміністративного права.
32. Назвіть недоліки чи переваги сервісної концепції адміністративного права.
33. Назвіть недоліки чи переваги полі структурної концепції адміністративного права.

34. Назвіть недоліки чи переваги юрисдикційної концепції адміністративного процесу.
35. Назвіть недоліки чи переваги судової концепції адміністративного процесу.
36. Назвіть недоліки чи переваги широкого розуміння адміністративного процесу.
37. Як співвідносяться адміністративний процес і адміністративна процедура?
38. Критерії визначення в системі права України адміністративного права як галузі права.
39. Предмет адміністративно-правового регулювання та проблеми його висвітлення у науковій і навчально-методичній літературі.
40. Методи, способи та типи адміністративно-правового регулювання.
41. Адміністративне право в порівнянні з іншими галузями права.
42. Місце адміністративно-деліктного права, адміністративно-процесуального права та поліцейського права в сучасній системі адміністративного права.
43. Які елементи включає в себе адміністративно-правове регулювання?
44. Як співвідносяться між собою категорії «адміністративно-правовий режим» і «адміністративно-правове регулювання»?
45. Що таке механізм адміністративно-правового регулювання?
46. Чи існують відмінності між методом державного управління і методом адміністративно-правового регулювання?
47. Які способи адміністративно-правового регулювання можна виділити окрім традиційних (припис, заборона і дозвіл)?
48. Яке місце в системі права України займають наступні утворення – «адміністративно-деліктне право», «адміністративно-процесуальне право» та «поліцейське право»?
49. Джерела адміністративного права та адміністративне законодавство: поняття і співвідношення.

50. Суперечності теорії адміністративного права та чинного адміністративного законодавства щодо джерел національного законодавства.

51. Вплив адміністративного законодавства на процес викладання циклу адміністративно-правових дисциплін.

52. Динамічність адміністративного законодавства як властивість перехідного періоду від радянського адміністративного права до демократичного адміністративного права України.

53. Чи є судові рішення джерелами адміністративного права?

54. Як впливають один на одного наукові знання про адміністративне право і адміністративне законодавство?

55. Що слід викладати у ЗВО – положення адміністративного законодавства чи досягнення науки адміністративного права? Обґрунтуйте свою позицію.

56. Законодавча техніка та якість адміністративно-правових норм (проблема сьогодення).

57. Які особливості притаманні сучасному адміністративному законодавству?

58. Назвіть види систематизації адміністративного законодавства.

59. Сучасні критерії систематизації адміністративного законодавства та перспективи їх вдосконалення.

60. Кодифікація матеріальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.

61. Кодифікація процедурних і процесуальних норм адміністративного права: сучасний стан та перспективи розвитку.

62. Кодекс України про адміністративні правопорушення як кодифікований акт з питань притягнення осіб до адміністративної відповідальності.

63. Кодекс адміністративного судочинства України як кодифікований акт з питань вирішення публічних спорів в адміністративних судах.

64. Митний кодекс України як джерело адміністративного права.

65. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань публічної служби? Дайте свою оцінку якості такої роботи.

66. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань адміністративної відповідальності? Які положення повинен закріплювати кодифікаційний акт у окресленій сфері?

67. Яка кодифікаційна робота ведеться з питань надання адміністративних послуг? Чи потрібна у зазначеній сфері суспільних відносин розробка кодифікаційного акту?

68. Що таке Адміністративний кодекс України? Яка кодифікаційна робота велася з цього приводу?

69. Які сфери адміністративно-правового регулювання сьогодні потребують кодифікації?

70. Охарактеризуйте інститути Загальної частини адміністративного права.

71. Інститут державної служби в сучасних умовах державотворення.

72. Інститут дотримання дисципліни і законності в сучасних умовах державотворення.

73. Інститут суб'єктів адміністративного права в сучасних умовах державотворення.

74. Права та свободи індивідуальних суб'єктів адміністративного права та проблеми щодо механізмів їх реалізації.

75. Повноваження колективних суб'єктів адміністративного права та проблеми правового забезпечення механізмів їх реалізації.

76. Службовці і посадовці як суб'єкти адміністративного права (сучасні підходи в адміністративному праві).

77. Які інститути Загальної частини адміністративного права виділяли традиційно в навчальній літературі до початку XXI століття?

78. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Загальної частини адміністративного права.

79. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут адміністративно-правового забезпечення реалізації прав і свобод?

80. Яке місце в системі інститутів адміністративного права займає інститут державного управління?

81. Як співвідносяться між собою поняття « інститут державної служби» і «інститут публічної служби»?

82. Інститути Особливої частини адміністративного права.

83. Сучасні тенденції щодо перегляду інститутів Особливої частини адміністративного права.

84. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління економікою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління у сфері економіки.

85. Проблеми адміністративно-правового регулювання і управління соціально-культурною сферою. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління соціально-культурною сферою.

86. Адміністративно-політична сфера як об'єкт адміністративно-правового регулювання : сьогодення та перспективи вдосконалення. Особливості адміністративно-правових режимів та стилів управління адміністративно-політичною сферою.

87. Які інститути Особливої частини адміністративного права виділяли традиційно в навчальній літературі до початку XXI століття?

88. Охарактеризуйте сучасну систему інститутів Особливої частини адміністративного права.

89. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління обороною?

90. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління національною безпекою?

91. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління юстицією?

92. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління освітою?

93. Яке місце в системі інститутів Особливої частини адміністративного права займає інститут адміністративно-правового регулювання і управління наукою?

94. Адміністративно-деліктне право як частина адміністративного права України.

95. Матеріальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

96. Процесуальні норми адміністративно-деліктного права: історія, сьогодення і перспективи розвитку.

97. Провадження в справах про адміністративні правопорушення: поняття, стадії, процесуальні документи.

98. Суб'єкти адміністративно-юрисдикційної діяльності: поняття, види та шляхи реформування.

99. Що таке вчення про склад адміністративного проступку і які проблеми сьогодні існують у цій сфері?

100. Що таке адміністративний проступок і як він співвідноситься з кримінальним проступком та злочином?

101. Які види юридичної відповідальності регулюються нормами адміністративного права і чому так сталося?

102. Які органи (посадові особи) вправі розглядати справи про адміністративні правопорушення? Які шляхи Ви бачите для спрощення розгалуженої системи суб'єктів адміністративно-юрисдикційної діяльності?

103. Запропонуйте власні аргументи щодо спрощення чи ускладнення порядку притягнення осіб до адміністративної відповідальності? Адже спрощення такої

процедури може привести до накладення адміністративних стягнень без доказової бази, а ускладнення – до затягування процедури.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ ДО ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основна

1. Авер'янов В.Б., Андрійко О.Ф., Лук'янець Д.М. і ін. Актуальні проблеми систематизації адміністративного законодавства України. *Правова держава: Щорічник наук. пр.* 2003. Вип. 14. С. 235-245.
2. Авер'янов В.Б., Лук'янець Б.Д., Хорошак Н.В. Актуальні питання правового регулювання адміністративної відповідальності. *Часопис Київського університету права.* 2003. № 1. С. 19-24.
3. Авер'янов В.Б. Реформування українського адміністративного права: ґрунтовний привід для теоретичної дискусії. *Право України.* 2003. № 5. С. 117-122.
4. Адміністративне судочинство: навчальний посібник / І.М. Балакарева, І.В. Бойко, Я.С. Зелінська та ін.; за заг. ред. Н.Б. Писаренко. Харків: Право, 2016. 312 с.
5. Бевзенко В.М. Новітнє адміністративне процесуальне право України: об'єктивна закономірність чи надумана вигадка? *Форум права.* 2011. № 1. С. 68-73.
6. Вовк Ю. Проблема кодифікації адміністративного законодавства України: історичний досвід. *Право України.* 2003. № 12. С. 120-122.
7. Гриценко І. С. Становлення і розвиток наукових поглядів на основні інститути вітчизняного адміністративного права: монографія. Київ: Вид-во Київськ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка, 2007. 335 с.
8. Демократичні засади державного управління та адміністративне право: монографія / Ю.С. Шемшученко, В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, І.О. Кресіна, В.П. Нагребельний та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Вид-во «Юрид. думка», 2010. 496 с.
9. Ківалов С.В., Картузова І.О., Осадчий А.О. Курс адміністративного процесуального права України. Загальна частина: підручник. Одеса: Фенікс, 2014. 342 с.

10. Константи́й О.В. Джерела адміністративного права України: монографія. Київ: Українське агентство інформації та друку «Рада», 2005. 120 с.
11. Кузьменко О.В. Адміністративний процес у парадигмі права: дис. ... доктор. юрид. наук: 12.00.07. - теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Київський національний університет внутрішніх справ. Київ, 2006. 401 с.
12. Кузьменко О.В. Логіко-методологічні засади детермінації адміністративної процедури. *Право України*. 2005. № 1. С. 29-32.
13. Кузьменко О.В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія. Київ: Атіка, 2005. 352 с.
14. Курінний Є.В. Предмет і об'єкт адміністративного права України: монографія. Д: Юрид. акад. МВС України, 2004. 340 с.
15. Лук'янець Д. М. Адміністративно-деліктні відносини в Україні: теорія та практика правового регулювання: монографія. Суми: Університетська книга, 2006. 367 с.
16. Лук'янець Д.М. Розвиток інституту адміністративної відповідальності: концептуальні засади та проблеми право реалізації: дис. ... д-ра. юрид. наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. Київ, 2007. 410 с.
17. Мельник Р.С. Система адміністративного права України: монографія. Харків: Вид-во Харківськ. нац. ун-ту внутр. справ, 2010. 398 с.
18. Мельник Р. С. Система особливої частини адміністративного права України: якій їй бути сьогодні? *Юридична Україна*. 2008. № 2. С. 23-27.
19. Мельник Р.С. Оновлення системи адміністративного права України – вимога сьогодення. *Правова інформатика*. 2007. № 3 (15). С. 52-56.
20. Мельник Р.С. Система вітчизняного адміністративного права та євроінтеграція України: до питання пошуку взаємозв'язку. *Право України*. 2010. № 8. С. 116-122.

21. Мельник Р.С. Сучасна адміністративно-правова доктрина та управлінська термінологія: як узгодити їх між собою? *Юридична Україна*. 2010. № 5. С. 40-44.
22. Миколенко О. І. Проблеми розвитку науки адміністративного права і процесу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 3. С. 114-117.
23. Миколенко О.І. Адаптація законодавства України до законодавства європейського союзу як соціально-правове явище. *Правова держава*. 2016. № 22. С. 151-156.
24. Миколенко О.І. Адміністративні процедури: проблеми визначення змісту та систематизації законодавства. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2006. № 3. С. 102-105.
25. Миколенко О.І. Категоріальний апарат науки адміністративного процедурного права. *Право і суспільство*. 2010. № 3. С. 96-100.
26. Миколенко О.І. Концептуальні підходи щодо кодифікації законодавства про адміністративну відповідальність. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2006. Том 9 (Вип. 10). С. 96-104.
27. Миколенко О.І. Методи та функції науки адміністративного процедурно-процесуального права. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2009. № 1. С. 148-150.
28. Миколенко О.І. Поняття та місце науки адміністративного процедурно-процесуального права в системі юридичної науки. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2008. № 4. С. 163-166.
29. Миколенко О.І. Систематизація адміністративно-процесуального законодавства. *Вісник Одеського інституту внутрішніх справ*. 2005. № 3. С. 119-122.
30. Миколенко О.І. Теорія адміністративного процедурного права: монографія. Харків: Бурун Книга, 2010. 336 с.
31. Миколенко О.М. Функції адміністративно-деліктного права: теорія і практика: монографія. Одеса: Фенікс, 2018. 420 с.

32. Миколенко О.І. Адміністративне судочинство в структурі адміністративного процесу. *Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки*. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2006. Випуск 33. С. 188-191.

33. Миколенко О.І. Загальні методи наукового пізнання та науки адміністративного процедурного права. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. Збірник наукових праць*. 2009. Т. 12 (Випуск 25). Ч.2. С. 52-59.

34. Мойсак С.М. Акты управления в системе источников административного права Украины: дис. ...канд. юрид. наук: 12.00.07 – теория управления; административное право и процесс; финансовое право; информационное право. Национальный университет «Одесская юридическая академия», Одесса, 2011. 275 с.

35. Права громадян у сфері виконавчої влади: адміністративно-правове забезпечення реалізації та захисту / В.Б. Авер'янов, М.А. Бояринцева, І.А. Кресіна та ін.; за заг. ред. В.Б. Авер'янова. Київ: Наук. думка, 2007. 588 с.

Додаткова

1. Адміністративне право зарубіжних країн: курс лекцій / О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, О.Є. Користін та ін.; за ред. О.В. Кузьменко. Київ: Юрінком Інтер, 2014. 528 с.

2. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник у 2-х томах. Т. 1: Загальна частина / В.Б. Авер'янов, О.Ф. Андрійко, Ю.П. Битяк, І.П. Голосниченко, Р.А. Калюжний та ін.; відповід. ред. В.Б. Авер'янов. Київ: Юридична думка, 2004. 584 с.

3. Адміністративне право. Загальна частина: навч. посіб. / С.М. Алфьоров, С.В. Ващенко, М.М. Долгополова, А.П. Купін. Київ: ЦУЛ, 2011. 216 с.

4. Адміністративне право: підручник / Ю.П. Битяк, В.М. Гаращук, В.В. Богущкий та ін.; за заг. ред. Ю.П. Битяка, В.М. Гаращука, В. В. Зуй. Харків: Право, 2010. 624 с.

5. Бандурка О.М., Тищенко М.М. Адміністративний процес: підручник. Київ: Літера ЛТД, 2001. 336 с.
6. Бевзенко В.М. Адміністративні суди України: навчальний посібник. Київ: Алерта; КНТ, 2006. 271 с.
7. Гладун З. С. Адміністративне право України: навч. посіб. Київ: Знання, 2010. 301 с.
8. Гуржій Т. О. Адміністративне право: навч. посіб. Київ: КНТ, 2011. 680 с.
9. Демський Е.Ф. Адміністративне процесуальне право України: навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 496 с.
10. Журавський В., Журавський Л. Конституційна реформа в Україні: контент наукових підходів. Київ: Ін-т законодавства Верховної Ради України, 2015. 31 с.
11. Картузова І.О., Осадчий А.Ю. Адміністративне-процедурне право: навчально-методичний посібник. Одеса: Юридична література, 2008. 288 с.
12. Кісіль З.Р., Кісіль Р.В. Адміністративне право: навч. посіб. 3-тє вид. Київ: ЦУЛ, 2011. 696 с.
13. Коломоець Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 575 с.
14. Колпаков В.К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право): навчальний посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 256 с.
15. Комзюк А.Т., Бевзенко В.М., Мельник Р.С. Адміністративний процес України: навчальний посібник. Київ: Прецедент, 2007. 531 с.
16. Кузьменко О.В, Гуржій Т.О. Адміністративно-процесуальне право України: підручник; за заг. ред. О.В. Кузьменко. Київ: Атака, 2007. 416 с.
17. Курс адміністративного права України: підручник / В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін.; за ред. В.В. Коваленка. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 864 с.
18. Мельник Р.С., Бевзенко В.М. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.

19. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / Н.О. Армаш, Є.В. Додін, Д.В. Журавльов [і ін.]; за заг. ред. С.В. Петкова. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 384 с.
20. Основи адміністративного судочинства та адміністративного права: навчальний посібник. Київ: Старий світ, 2006. 576 с.
21. Перепелюк В.Г. Адміністративний процес. Загальна частина: навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2003. 367 с.
22. Розум І.О. Судове рішення у справах адміністративної юрисдикції: спектральний аналіз дискусійних теоретичних аспектів сутності та правової природи. *Юридичний вісник*. № 3 (44). 2017. С. 54-60.
23. Стеценко С.Г. Адміністративне право України: навчальний посібник. Київ: Атака, 2007. 624 с.
24. Тимощук В.П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України / автор-упорядник В.П. Тимощук. Київ: Факт, 2003. 496 с.
25. Ремесник Т.С., Єщенко М.Г. Сучасні проблеми адміністративного права в Україні. *Право та державне управління*. 2019 р., № 1 (34) том 1. С. 61-64.
26. Коваленко Л.П. Деякі проблеми адміністративного права як галузі права. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу*: тези доп. учасників Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 черв. 2017 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ, каф. адмін. права і процесу ф-ту № 3. Харків, 2017. С. 41–44.
27. Маслова А. Концепція людиноцентризму в адміністративному праві: передумови виникнення, зміст та нормативна основа. *JURNALUL JURIDIC NAȚIONAL: TEORIE ȘI PRACTICĂ*. August 2020. С. 118-128.
28. Гаджиєва Ш.Н. Кодифікація вітчизняного адміністративного законодавства: поняття, особливості, основні етапи. *Право і суспільство*. № 1. 2014. С. 113-118.

29. Сарибаєва Г.М. Систематизація адміністративного законодавства України: проблеми визначення. *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 6(15), 2016. С. 135-138.
30. Мельник Р.С. Новели сучасної концепції українського адміністративного права. *LEX PORTUS*. № 5 (7)'2017. С. 5-16.
31. Миколенко О.М. Адміністративно-деліктне право України: проблеми сьогодення та перспективи розвитку. *Правова держава*. 2017. № 27. С. 55-59.
32. Миколенко О.М. Об'єкт адміністративно-деліктних правовідносин в доктрині адміністративного права. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2018. Вип. 31. С. 52-54.
33. Миколенко А.Н. Метод правового регулювання и функції адміністративно-деліктного права. *Leges si Viata*. 2018. № 5/2 (317). С. 129-134.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.rada.gov.ua> (Відомості Верховної Ради України)
2. <http://ukurier.gov.ua/uk/> (Урядовий кур'єр)
3. <http://www.golos.com.ua/> (Голос України)
4. <http://ovu.com.ua/articles> (Офіційний вісник України)
5. <http://ovu.com.ua> (Правова інформація України)
6. <http://www.nau.kiev.ua> («Інформтехнологія» - правові бази)
7. <http://www.infodisk.com.ua> (Система «ІНФОДИСК», створена для інформаційно-правової підтримки підприємництва)
8. <http://www.lawbook.org.ua> (Бібліотека юриста)
9. <http://www.liga.kiev.ua> Ліга (Всеукраїнська мережа розповсюдження правової інформації. Українське законодавство і правові інформаційні ресурси)
10. www.ukraine.org/press.html (Українська преса)
11. <http://www.practix.com> (Юридична практика)

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА СИСТЕМА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

При вивченні курсу застосовуються наступні методи навчання: словесний, наочний, практичний, які передбачають лекції, роботу з нормативними актами, учбовою та спеціальною літературою, індивідуальні бесіди.

З найбільш важливих тем курсу проводяться практичні (семінарські). На них можуть використовуватись різні форми та методи навчання і контролю знань здобувачів: доповіді, експрес-опитування, доповнення відповіді, вільна дискусія, співбесіда, обговорення рефератних повідомлень, розв'язання казусів, виконання самостійних і контрольних робіт, індивідуальні завдання та інші. Рівень знань, підготовленості, ерудиції, активності здобувачів на семінарах оцінюється викладачем самостійно.

Засоби діагностики якості вищої освіти включають в себе поточний, періодичний та підсумковий контроль. Поточний контроль: усне, письмове опитування на лекційних, семінарських та практичних заняттях, оцінювання результатів вирішення завдань і практичних ситуацій (кейсів), виконання та захист практичних робіт, рефератів, доповідей; комп'ютерне та бланкове тестування.

Періодичний контроль: виконання контрольних (інших письмових) робіт, проведення тестування, та інших заходів за результатами вивчення певного змістового модулю.

Підсумковий контроль: залік.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ

Параметри	Змістовий модуль 1 (ЗМ-1)	Змістовий модуль 2 (ЗМ-2)	Змістовий модуль 3 (ЗМ-3)	Підсумковий контроль (залік)	Разом (підсумкова оцінка (СК))
Оцінка в балах	0 - 20	0 - 20	0 - 20	0 - 40	0 - 100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни